

ДРУШТВО ФИЗИЧАРА СРБИЈЕ
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ, НИШ
ИНСТИТУТ ЗА ФИЗИКУ, ПМФ НОВИ САД

Задаци за општинско такмичење ученика основних школа, 2007/08. год.

7. разред

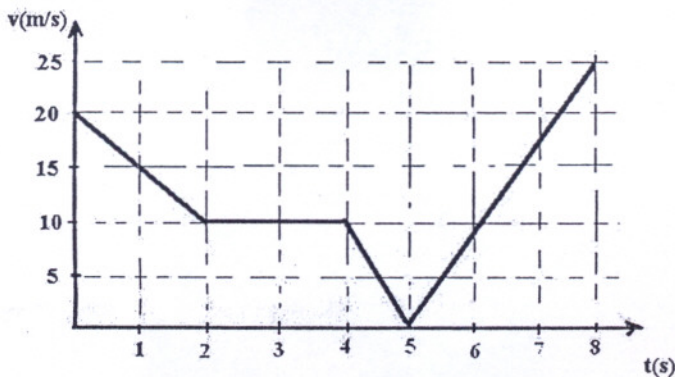
1. По правом путу, аутомобил полази нултом брзином и убрзањем $a = 5 \text{ m/s}^2$, а затим се креће равномерно, и на крају успорено до заустављања, са успорењем истог интензитета a . Укупно време кретања је $\tau = 25 \text{ s}$. Средња путна брзина је $v_{sr} = 72 \text{ km/h}$. Колико времена t се аутомобил кретао равномерно? Наћи брзину равномерног кретања.

2. Дечак трчи по парку сталном брзином $4,5 \text{ m/s}$. У једном тренутку дечак је случајно нагазио шапу пса који је мирно спавао на травњаку. Пас се одмах пробудио и потрчао за дечаком. Ако се пас креће равномерно убрзано убрзањем $1,5 \text{ m/s}^2$, након колико времена ће стићи дечака? Колики пут ће пас прећи до тог тренутка? (Млади физичар бр. 96)

3. Зауставни пут воза на правом путу при доласку у станицу је 1 km . Пре успоравања воз се кретао брзином 72 km/h . Наћи време после ког ће се воз зауставити, његово убрзање и брзину на средини зауствног пута.

4. На тело масе 4 kg , које се креће сталном брзином 16 m/s , почиње да делује сила сталног интензитета која му на путу од 144 m повећа брзину на 20 m/s . Колики је интензитет те силе?

5. Тело масе $m = 1 \text{ kg}$ због деловања силе мења брзину кретања, као што је приказано на слици. Графички приказати силу која је деловала на тело у току времена.

Сваки задатак носи 20 поена.

Задатке припремио: др Иван Манчев

Рецензент: др Драган Гајић

Председник комисије: др Надежда Новаковић

Свим такмичарима желимо успешан рад!

Решења задатака за 7. разред (општинско такмичење, 2007/08.)

1. Обележимо са T време равномерно убрзаног кретања. За то време он прелази пут $s_1 = aT^2 / 2$ (2п.) и задобија брзину $v_0 = aT$ (2п.). Крећући се успорено аутомобил утроши исто време T да би се зауставио при томе прелази исти пут $s_3 = aT^2 / 2$ (2п.). Укупно време кретања $\tau = t + 2T$ (1п.), одатле $T = (\tau - t) / 2$ (1п.). Дужина пута равномерног кретања $s_2 = v_0 t = aTt = at(\tau - t) / 2$ (2п.). Укупан пређени пута аутомобила је $s = s_1 + s_2 + s_3 = a(\tau - t)^2 / 4 + at(\tau - t) / 2 = a(\tau^2 - t^2) / 4$ (2п.). Средња брзина $v_{sr} = s / \tau = a(\tau^2 - t^2) / (4\tau)$ (3п.). Одатле за време равномерног кретања добијемо $t = \tau \sqrt{1 - 4v_{sr} / (a\tau)} = 15s$ (3п.). Брзина равномерног кретања $v_0 = a(\tau - t) / 2 = 25m / s$ (2п.).

2. Обележимо брзину дечака са v . Тада је пут који дечак пређе за време t : $s_1 = vt$ (4п.). Пут који пређе пас за то време је $s_2 = at^2 / 2$ (4п.). Пас ће стићи дечака у тренутку када је $s_1 = s_2$ (4п.) тј. $vt = at^2 / 2$ (2п.). Следи да је време након кога ће дечак стићи пса $t = 2v / a = 6s$ (3п.). Пут који пређе пас за то време је $s_2 = at^2 / 2 = 2v^2 / a = 27m$ (3п.).

3. Успоренење воза налазимо из релације $a = v_0^2 / (2s) = 0,2m / s^2$ (5п.). Време заустављања је $t = v_0 / a = 100s$ (5п.), а брзина на половини зауставног пута је $v = \sqrt{v_0^2 - 2a(s/2)} = \sqrt{v_0^2 - as} = 14,1m / s$ (10п.).

4. Сила је тада изразом $F = ma$ (5п.), а убрзање налазимо из израза $v^2 = v_0^2 + 2as$ (5п.) одакле је $a = (v^2 - v_0^2) / (2s)$ (5п.). Тада је тражена сила $F = ma = m(v^2 - v_0^2) / (2s) = 2N$ (5п.).

5. За сваки тачан сегмент графика дати 5 поена.

